

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Το Ίδρυμα Αναστάσιος Γ. Λεβέντης και ο Σύνδεσμος Υποτρόφων του Ιδρύματος
Α. Γ. Λεβέντη (Κύπρου), σας προσκαλούν

στη διάλεξη με θέμα:

Λόγος για Ελληνική Γλώσσα, λόγος για Ελληνική Παιδεία

την Παρασκευή 20 Μαΐου 2016, στις 19:00

στην αίθουσα διαλέξεων του Ιδρύματος Α. Γ. Λεβέντη,

Γλάδστωνος 40, Λευκωσία

Ομιλήτης

Ιωάννης Ν. Καζάζης

Ομότιμος Καθηγητής Κλασικής Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής
του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Πρόεδρος και Γ. Διευθυντής του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας

Η διάλεξη εντάσσεται στο πλαίσιο της επικείμενης ανακήρυξης εκ μέρους της Ελληνικής Πολιτείας
της 20ής Μαΐου ως «Ημέρας της Ελληνικής Γλώσσας».

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Καλωσόρισμα

Καθηγ. Χαράλαμπος Μπακιρτζής, Διευθυντής Ιδρύματος Αναστάσιος Γ. Λεβέντης

Χαιρετισμός

Κα Έλενα Ελιώτη, Πρόεδρος Δ.Σ. Συνδέσμου Υποτρόφων Ιδρύματος Α. Γ. Λεβέντη (Κύπρου)

Ομιλία

Καθηγ. Ιωάννης Ν Καζάζης

Λόγος για Ελληνική Γλώσσα, λόγος για Ελληνική Παιδεία

Συζήτηση

Δεξίωση

(Διάρκεια εκδήλωσης 90 λεπτά)

Βιογραφικό Ομιλήτη

Ο Ιωάννης Καζάζης σπούδασε Κλασική Φιλολογία στη Φιλοσοφική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και έλαβε μεταπτυχιακό δίπλωμα (MA & PhD) από τα Πανεπιστήμια University of Illinois at Urbana-Champaign και Yale University των Ηνωμένων Πολιτειών. Σπούδασε επίσης Λεξικογραφία στο Πανεπιστήμιο University of N. Dakota (1972/73).

Από το 1979 έως το 2014 υπηρέτησε ως καθηγητής Κλασικής Φιλολογίας στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και πρόεδρος του Τμήματος Φιλολογίας για τρεις θητείες. Υπήρξε πρόεδρος του Σχολείου Νέας Ελληνικής Γλώσσας του ίδιου Πανεπιστημίου· Συντονιστής έρευνας στο Κέντρο Συντάξεως του Ιστορικού Λεξικού της Νέας Ελληνικής Γλώσσας της Ακαδημίας Αθηνών, και Διευθυντής Ινστιτούτου Μικρών Γλωσσών στον Atlas Linguarum Europae (ALE)· Ερευνητής στο Center for Hellenic Studies του Πανεπιστημίου Harvard University και στην Ακαδημία Επιστημών της Αυστρίας (Βιέννη)· Επισκέπτης καθηγητής στα Πανεπιστήμια University of Maryland και University of Illinois. Από το 1994 υπηρετεί συνεχώς, αρχικά ως Αναπληρωτής και μετά ως Πρόεδρος και Γ. Διευθυντής του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας διευθύνοντας συνάμα τα Τμήματα Λεξικογραφίας και Προβολής και Διάδοσης της Ελληνικής Γλώσσας του ίδιου Κέντρου. Το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας εποπτεύεται από το Υπουργείο Παιδείας της Ελλάδος με διοικητική συναρμοδιότητα των Υπουργείων Εξωτερικών και Πολιτισμού. Το 2010–2013 υπήρξε Πρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου Παιδείας για την Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση του Υπουργείου Παιδείας της Ελλάδος. Από το 1994 έως σήμερα οργάνωσε και εποπτεύει από μέρος του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης τον ΙΑΣΟΝΑ, πρόγραμμα ελληνικών σπουδών σε δίκτυο 16 Πανεπιστημίων στην παρευξείνια ζώνη, ένα ενιαίο περιβάλλον ψηφιακής φιλολογικής εργασίας, που, με τους 750 ως σήμερα υποτρόφους του (εξ ων 75 είναι διδάκτορες), αποτελεί επιπλέον θαλαρό φυτώριο φιλελληνισμού. Από το 2014 συνεργάζεται με το Υπουργείο Παιδείας της Κύπρου σε θέματα αρχαιομάθειας.

Το 2014 η σύγκλητος του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης του απένειμε τον τίτλο του Ομοτίμου Καθηγητή. Το 2015 ανακηρύχθηκε Επίτιμος Διδάκτωρ του Kuban State University της Ρωσίας, και τιμήθηκε από την έδρα UNESCO του Πανεπιστημίου Μακεδονίας στη Θεσσαλονίκη για το έργο του.

Ο Ιω. Καζάζης έχει εκτεταμένο ερευνητικό και συγγραφικό έργο: στην Κλασική Φιλολογία είναι συγγραφέας άρθρων και μονογραφιών για το έπος, τον Ηρόδοτο, τη λυρική ποίηση, την ιστοριογραφία, το επιγραφικό επίγραμμα, την ιστορία των Ελληνικών σπουδών στην Ευρώπη. Στην Μεσαιωνική και Νεοελληνική Λεξικογραφία είναι διευθυντής-εκδότης οκτώ τόμων του *Μεσαιωνικού Λεξικού Κριará*, επιστημονικός επιμελητής του πρώτου τόμου του *Modern Greek - English Dictionary* του D. J. Georgacas (του εθνικού λεξικού της Νέας Ελληνικής), εκδότης Μεσαιωνικού λεξικού στον Δημοσθένη και δύο Προλεξικογραφικών έργων για τα Άπαντα του Μακρυγιάννη και ενός για το ποιητικό έργο του Σεφέρη. Τα τελευταία χρόνια ασχολείται εντατικά με τη δημιουργική ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στη γλωσσική διδασκαλία.

Περίληψη Ομιλίας

Με νηφάλιο και καθαρώς επιστημονικό τρόπο, στο πρώτο μέρος της ομιλίας, αναλύεται η εξωτερική εκείνη συνθήκη που εξασφάλισε στην αρχαία ελληνική γλώσσα την ηγεμονική θέση της ως το τέλος του αρχαίου κόσμου: εννοώ το πέρασμα από τον κόσμο της Προφορικότητας στον πολιτισμό του Γραπτού Λόγου, χάρη στην ευφύεστατη ελληνική διαμόρφωση του αλφαβήτου. Στη συνθήκη αυτή αναγνώρισαν οι έρευνες ειδικών στην Επιστήμη της Επικοινωνίας συνέπειες καταλυτικές για τη διαμόρφωση του αρχαίου συστήματος παιδείας, το οποίο, περνώντας στη συνέχεια στο Βυζάντιο και στη Δύση, εξασφάλισε την προνομιακή θέση που κατέχει εκεί ως σήμερα.

Στο δεύτερο μέρος της ομιλίας, ανατέμνονται τα εσωτερικά χαρακτηριστικά της αρχαίας ελληνικής: Σημειώνεται βέβαια ότι η απόσταση που χώριζε την ελληνική από τη «μητρική» ινδοευρωπαϊκή (με τις συγκεκριμένες αρετές της) ήταν πολύ μικρότερη από την απόσταση που χώριζε το σύνολο των άλλων απογόνων της από εκείνην. Προπάντων όμως έμφαση δίνεται εδώ στη θεαματική ανάπτυξη *πολύ συγκεκριμένων* καταγωγικών αρετών της γλώσσας αυτής μέσα από την φανατική *εμμονή των Ελλήνων να δίνουν καλλιτεχνημένη γραπτή έκφραση στις γνήσιες ανάγκες της ασυνήθιστα επινοητικής κοινωνίας και του καινοτόμου πολιτισμού, που ιστορικά ανέπτυξαν* – μια φανατική προσήλωση που στάθηκε τόσο διδακτική για τη διαμόρφωση των νεότερων ευρωπαϊκών γλωσσών.

Η αποτίμηση των αντικειμενικών αυτών δεδομένων και η τελική εκβολή της στο γλωσσικό μας παρόν γίνονται σε μια εποχή κρίσης των εθνικών γλωσσών, στο περιβάλλον της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας και της γλωσσικής έκφρασής της, όπου επικυριαρχεί η αγγλική *lingua franca*. Γι' αυτό και αναπόφευκτα διαβάζεται και ως μια συνηγορία υπέρ της εντατικής καλλιέργειας της εθνικής γλώσσας, της κωδικοποιημένης αυτής έκφρασης της συλλογικής ιστορικής εμπειρίας κάθε λαού, μέσα στην οποία, πολύ απλά, *ζῶμεν και ἐσμέν*.